

Římskokatolická farnost
u kostela Neposkvrněného
Početí Panny Marie

č. 132
Seslání
Ducha Svatého
2021

VZKŘÍŠENÍ

FARNÍ ZPRAVODAJ

Z obsahu

- Zprávy z farnosti
- Kronika
- Knižní okénko
- Pro děti
- Výročí svaté Ludmily
- Program farnosti na školní rok 2021/2022

Moji milí,

toto svatodušní vydání našeho farního zpravodaje je věnováno osobě svaté Ludmily, od jejíž smrti letos uplyne 1100 let. Je naší první světicí, která zároveň poznamenává úplné začátky křesťanské víry v Čechách. Spolu se svým manželem Bořivojem I. byla roku 882 pokřtěna svatým Metodějem. Zemřela mučednickou smrtí na svém hradě Tetíně 15. září 921. Všeobecně temné desáté století tak v naší zemi díky ní zaznamenává rozbřesk pronikání světla víry. Byla to svatá Ludmila, která formovala svého vnuka, budoucího knížete a světce – svatého Václava.

Přijetí křtu svaté Ludmile přineslo určité vyloučení. Vidíme to na postoji, který k ní měla její snacha Drahomíra a který vedl až k nájemné vraždě kněžny Ludmily. Křesťanská víra byla v té době v naší zemi ještě v plenkách. Nebyla rozšířená a hlavně nebyla ještě hluboko zakořeněná v srdcích věřících. Víme, že ještě na konci desátého století musel svatý biskup Vojtěch bojovat s rozšířeným pohanstvím a odporem lidí vůči křesťanské víře i praxi. Jistě, svatá kněžna byla panovnicí a to jí mohlo ulehčit prožívání její křesťanské jinakosti v záplavě pohanství. Především zde ale vidíme jasný záměr Boží prozřetelnosti. Jako kněžna měla z principu velký vliv na dění a poměry v zemi a tak její svatý život i smrt měl přinést požehnání národu, který do té doby tonul ve tmě pohanství. Zároveň z ní však toto její postavení udělalo terč. Tak Boží prozřetelnost stanovila, aby víra v naší zemi byla posvěcena smrtí této první velké křesťanky.

Můžeme se ptát, jak to svatá Ludmila mohla dokázat, kde se v ní vzala taková síla, stát proti celému světu. Odpověď je samozřejmě jasná. Byla opravdovou křesťankou. Svou víru nebrala jako politickou nálepkou nebo nástroj k budování pozemského království. Víra byla hluboko zakořeněná v jejím srdci. Svůj křest brala vážně.

Ve své řeči na rozloučenou a ve své velekněžské modlitbě Pán Ježíš hovoří o svých učednících jako o těch, kteří nejsou ze světa, jako ani on sám není ze světa. Mluví o tom, že je do světa posílá, aby mu získávali za učedníky všechny národy. A hlavně - slibuje jim, že jim pošle Utěšitele, Obhájce, Moc z výsosti, Ducha svatého. Tato síla samotného Boha - vlastně Bůh sám, jim umožní žít uprostřed světa jako jeho vyslanci a snést vše, co s tím bude spojené. Všichni apoštolové na sobě zažili naplnění Kristových slov: *"Svět vás bude nenávidět pro mé jméno"* (Jan 15, 18-21). Všichni, kromě svatého Jana, zemřeli za prolítí své krve. Všichni byli svědky - *martyry*. Byli důkazem pravdivosti Kristovy předpovědi: *"Až přijde Přímiluce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví. Také vy vydávejte svědectví, neboť jste se mnou od začátku."* (Jan 15, 26-27). Stejně jako u apoštolů, i u svaté Ludmily byla mučednická smrt projevem velké Boží milosti. Bůh tím jednak potvrdil pravost a hloubku její víry a pak také posvětil dopad jejího úsilí na budoucnost naší země.

Podle legendy (nezaměňujme prosím význam tohoto slova se slovem pohádka) svatá kněžna věděla předem o tom, že bude zabita. Zavolala si kněze Pavla a požádala ho, aby obětoval mši svatou. Vyzpovídala se a přijala Tělo Páně. Klidně očekávala své vrahy. Když k ní vtrhli, mluvila s nimi laskavě a připomínala jim vše dobré, co od ní zakusili. Snažila se dotknout jejich srdce a obrátit je k Bohu. Když se nenechali, prosila je, aby jí usekli hlavu. Chtěla se podobat všem mučedníkům, o kterých za života přemýšlela a se kterými jistě v duchu často rozmlouvala. Chtěla pro Krista, kterého milovala, prolít krev. Nebylo jí to dopřáno. To bylo dovoleno až jejímu vnukovi, svatému Václavovi. Přesto je právem počítána mezi mučedníky.

I my žijeme v temné době, ve které je křesťanská víra vnímána jako něco cizího, s čím je třeba se jednou pro vždy vypořádat. Možná i sami na sobě zažíváme slabost ve víře. Snažíme se pozvedat myšlenky k Bohu a modlit se, konat dobro a snášet zlo a při tom stále cítíme tlak světa, do kterého nás Pán poslal. Může se nám zdát, že svět je silnější než všechny naše snahy. Máme strach z kde čeho. Pokusme se v této svatodušní době oživit v sobě dar Ducha - Utěšitele - Zastánce - Moci Boží a především - Přemožitele strachu, kterého jsme přijali při svém křtu a biřmování. Prosme Boha, aby v nás svou přítomnost nechal rozhořet a zakořenit. Mysleme na svatou Ludmilu, která je pro nás důkazem, že je to možné, neboť u Boha není nic nemožného.

váš Otec Karel

■ ■ ■ ZPRÁVY

■ Noc kostelů v našem kostele

V pátek **28. května** od 18 hodin. Vzhledem k předchozím nejasnostem spojenými s koronavirovými opatřeními program letos neplánujeme, kostel bude pouze otevřený pro soukromou prohlídku.

■ Výročí posvěcení kostela

Ve čtvrtek **17. června** oslavíme při mši svaté v 18:00 hodin slavnost posvěcení našeho kostela.

Po mši svaté zveme zájemce na malé agape.

■ Farní pouť ke svatě Ludmile na Levý Hradec a do okolí

V sobotu **11. září** se společně vypravíme na poutní výlet.

■ Putovní ikona svatě Ludmily

Od pondělí 11. do neděle 24. října.

■ ■ ■ KRONIKA

■ ■ KRÍŽOVÁ CESTA NA PETŘÍNĚ

Letošní Velký Pátek připadl na 2. dubna. I přesto, že jsme na každém kroku viděli následky covidové pandemie a obavy lidí z nákazy, sešli jsme se v hojném počtu na Petříně u prvního zastavení.

Loňský rok jsme strávili „ve vyhnanství“ na chalupě, a tak jsme se letos těšili na již tradiční putování se strašnickou farností. Bylo moc milé vidět opět známé tváře. Přece jenom jsme byli doma dost uzavření a už nás i trochu trápila "ponorková nemoc."

Modlitbu vedl Petr Šimůnek a doprovázel nás hrou na kytaru. Počasí nám přálo.

Letos jsme měli s sebou nový přírůstek. V únoru jsme si pořídili štěně, a tak nás Buffi doprovodila. Byla to zatím její nejdelší trasa... a ušla to celé.

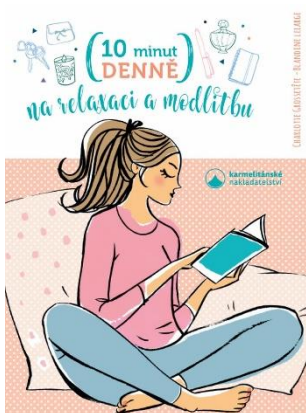
Všichni jsme měli opravdu sváteční náladu.

Jana a Libor Němečkovi

Tipy na prázdninové čtení od šéfredaktora Karmelitánského nakladatelství Pavla Mareše

10 minut denně na relaxaci a modlitbu

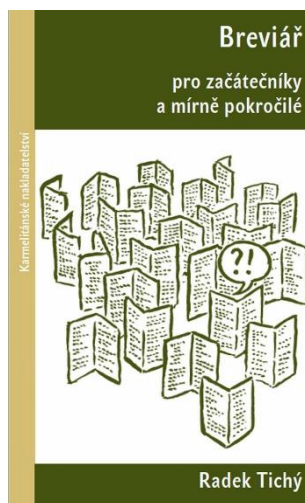
Pestrý sešit určený především dívkám od 13 let výš

Nechodil jsem na tradiční hodiny náboženství ve škole nebo na faře. Poslouchal jsem lidi, kteří měli co říct k Bibli, k modlitbě nebo k církvi z vlastní zkušenosti. Jeden z postřehů, který jsem zachytil a pocházel od jednoho katolického laika (který byl předtím evangelickým kazatelem), spočíval v tom, že židovský lid ve Starém zákoně nerozlišoval jako my mezi duchovním a světským životem. Když si to řekneme jednoduše a po pravdě – ani my nežijeme více životů vedle sebe. Ať už pracujeme na něčem užitečném nebo se modlíme, pořád je to jedno „chození před Pánem“. Neděláme jedny věci pro Pána Boha a jiné bez něj, pro někoho jiného. Náš život je kotlík, v němž se míchají věci přizemní i velmi vysoké, zelenina na dobrý pokrm s Boží

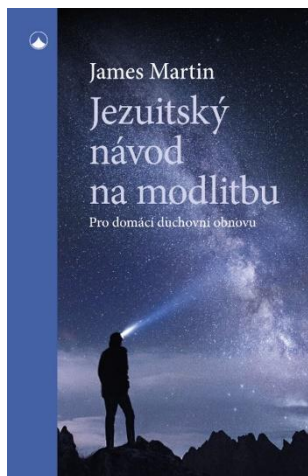
intuicí, která nepřichází na zavolanou, ale jen když Duch chce. Chceš mít zdravý nadhled a objevovat nové věci? Chceš získat vhled do modlitby? Nebo si chceš pro sebe nebo kamarády jenom udělat cuketovou polívku? Navštívit klášterní zahradu s bylinkami? Chceš se vzdělat v církevních dějinách? Chceš rozvinout svůj výtvarný či hudební talent? Baví tě kvízy, úkoly nebo hádanky? To všechno najdeš v sešitu s třiceti úkoly, inspiracemi, kvízy, rozcímáními nad biblickými texty.

Radek Tichý: Breviář pro začátečníky i mírně pokročilé

Je to pozoruhodný člověk. Hlas má tichý jako svoje jméno. Mladý kněz, který na bohoslužbách při kázání operuje živým hadem. Muž, který při svém pobytu v Římě patřil k těm, kdo mohli asistovat při papežských bohoslužbách. Koordinátor dobrovolníků, kteří se trpělivě starají o portál Liturgie.cz. Autor vtipných, ale také důvtipných knížek „Mše svatá pro začátečníky a mírně pokročilé“ a „Tvůj křest a biřmování“. Ano, farář ze Stodůlek, pater Radek Tichý. Rozumí si s novými technologiemi a přitom pro nás objevuje poklady staré církve. Jedním z těchto pokladů je také denní modlitba církve. Lidově řečeno „breviář“. Nová Tichého knížka osvětluje, z čeho se skládá ta „tlustá cihla“, kterou se dnes modlí nejen páteři a fráteri, ale i studenti a někdy i rodiny. A proč může obohatit naši modlitbu. Proč bychom se tohoto zdánlivě neproniknutelného rébusu neměli bát. Modlitba je věcí Boží, věcí našeho srdce, našeho naslouchání i návyku. To ona nás proměňuje zevnitř. Přehledně uspořádané čtení o modlitbě, které má šmrnc!

James Martin: Jezuitský návod téměř na všechno a Jezuitský návod na modlitbu

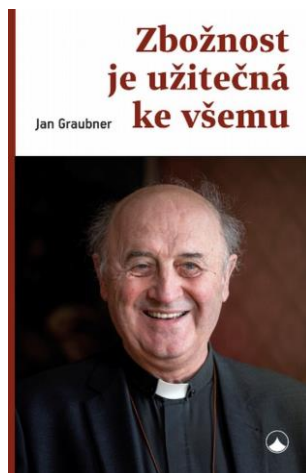

Jezuita James Martin je něco, čemu se v literárním světě říká celebrita. Když vyšla knížka „Jezuitský návod (téměř) na všechno“, bylo to mezi čtenáři žádané zboží. Autor má prostě talent. Píše o tak tradičních věcech, jako je modlitba a meditace podle sv. Ignáce z Loyoly, způsobem, ze kterého cítíte dotyk s běžným životem, vůni přírody, kterou se procházíte, i pachy lidských těl a měst, ve kterých žijeme. Jezuitský návod skoro na všechno byl sumou jeho setkání s jezuitskou spiritualitou. Nabídkou, hosenou do placu, na duchovní tržiště. Kniha velmi upřímná, vzdělaná a přitom svědecká. „Jezuitský návod na modlitbu“ (originál se jmenuje trochu jinak, ale nevyužijte jako nakladatelé slavnou knižní předchůdkyni...) je vedle toho skromná věc. Autor napsal pomůcku pro všechny, kdo holt nemají čas odjet od rodiny, od povinností někým do kláštera nebo týden pobývat v exercičním domě – a přesto chtějí do hloubky medítovat o

Písmu, o Ježíšovi na břehu Galilejského moře. To první a základní ujištění je, že se máme v modlitbě a rozjímání nechat Bohem vést, důvěřovat, že je s námi, že se nemusíme znervózňovat, když jsme rozptylováni tisícem a jednou věcí. V době, kdy COVID vládne všem a všemu, je tahle knížka pro domácí duchovní obnovu velmi cennou pomůckou proti otupění a šedi. Americky praktická, dostatečně podnětná, skromná co do cílů.

Jan Graubner: Zbožnost je užitečná ke všemu

Veřejně známé osobnosti a jejich zápolení s vážným průběhem nemoci COVID-19 jsou tématem, jež zajímá bulvární novináře. Od knížky olomouckého arcibiskupa Jana Graubnera nelze v tomto ohledu čekat senzace. Je to ale kniha zajímavá z více důvodů. Graubner v ní vydává velmi poctivé svědectví o tom, do jaké míry ho nemoc zasáhla, v čem to ovlivnilo jeho duchovní život a pohled na vztah člověka k Bohu i na vztahy mezilidské. Zkušenost s koronavirem znamenala zkrátka i pro něj oddělit to podstatné od nedůležitého, to, co je pevné, od toho, co je vratké. Linka toho, jak konkrétně zakoušel souvislosti mezi duchovním životem a zdravím, je v knize opravdu silná. Pan arcibiskup píše neokázale. Místo sebe nechává často mluvit jiní: křesťanské autority, moderní svaté atd. Neváhá se svěřit – poměrně stručně, ale jasně – s tím, co prožíval na těle i na duchu během svého zápasu s koronavirem. Kdy přitom nejvíce pocítil svá omezení a jak se ho v nehlubší krizi dotýkal Bůh? Knihu ocení věřící i nevěřící, kteří všichni Jana Graubnera znají spíše zdáli a spíše jen vnějškově zaregistrovali jeho církevní a společenské dílo (celorepubliková Tříkrálová sbírka, Dny lidí dobré vůle na Velehradě). Kéž se vám jeho prostý a jasný „farářský“ styl a střídma upřímnost dostanou pod kůži.

Jaroslav Šturma v rozhovoru s Vítém Hájkem: Nejlepší dramatik je život sám

Nejlepší dramatik
je život sám

Jaroslav Šturma
v rozhovoru s Vítém Hájkem

Někteří lidé jsou pokladem už během svého života. Zvláště když jim nechybí humor a přirozeně veselá povaha. Jaroslav Šturma je velkou osobností naší společnosti, církve a vědy. Mezinárodně uznávaný dětský klinický psycholog je známý tím, že založil, uvedl do života a dlouhá léta vedl Dětské centrum Paprsek v pražském Hloubětíně. Mnoha a mnoha lidem pomohl svojí praktickou radou, laskavostí, moudrým úsudkem, trpělivostí i ochotou naslouchat. Publicistovi a dokumentaristovi Vítu Hájkovi se podařilo v knižním rozhovoru vytvořit neobyčejně výstižný Šturmův portrét. Ukazuje jeho pestrý život, duchovní základy, rodinu i církvev, jeho aktivity v rámci Hnutí fokoláre i jeho konkrétní přínos pro dětskou psychologii a speciální pedagogiku. Menu nabízené v tomto interviewu je opravdu bohaté. Žijící legenda české dětské psychologie. Žák a nástupce Zdeňka Matějčka a spolupracovník Jiřiny Prekopové. Člověk spojující jinak rozdělené obory, tedy psychologii, speciální pedagogiku

a vzdělávání lidí s tělesným a kombinovaným postižením, který je široce respektován odbornou i laickou veřejností. A také muž krásně živého temperamentu, milující manžel, otec a dědeček velké rodiny.

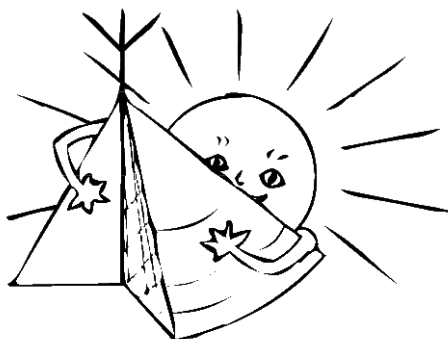
Všechny tyto knihy, a mnoho dalších zajímavých novinek i klasických duchovních děl najdete v naší farní knihovně. Kompletní aktualizovaný soupis knih, které farní knihovna nabízí, naleznete na farních stránkách v sekci „Aktivity → Knihovna → Katalog“ (<http://www.farnoststrasnice.cz/aktivity.php?doc=katalog.php>). Přijďte se zásobit čtením na léto. Těšíme se na vás.

Vaše knihovnice

■ ■ ■ PRO DĚTI

Milé děti,

máte rádi pohádky? O strašidlech, bludičkách, vodnicích, lesních vílách nebo čarodějnicích? Bojíte se jich? Myslím, že moc ne. Kdysi dávno se jich báli nejen děti, ale i dospělí. Studánkám, řekám, kamenům, stromům nebo bylinkám připisovali tajemnou a kouzelnou moc. Budoucnost věštili z hvězd, z bouřky nebo z tahu ptáků. Za zdraví i za úrodu děkovali bájným bohům, tančili kolem ohňů a z vděčnosti jim přinášeli oběti. Měli totiž strach a báli se, aby si nikoho z nich nerozhněvali.

V té době na soutoku řeky Vltavy a Labe na tehdejší hradě Pšov žije dcera knížete Slavibora, mladá a krásná Ludmila. Český kníže Bořivoj ji požádá o ruku a Ludmila se stává manželkou a kněžnou. Bořivoj odjíždí na návštěvu za švagrem Svatoplukem na sousední Moravu. Poznává křesťanství a od biskupa Metoděje se nechá pokřtít. Zjistí, že příroda má lidem sloužit, aby se všem dobře žilo. Věří totiž jen v jednoho Boha, Pána celého světa. Křesťanský Bůh je hodný, má lidi rád a nikdo se ho nebojí. Jeho Syn Ježíš za lidi z lásky dokonce položil život. To Ludmilu zaujme. Uvěří, dává se pokřtít a stává se křesťankou. Hodně čte a vzdělává se. O Bohu a Ježíši se potřebuje co nejvíc dozvědět. Lásku k Bohu šíří všude po svém panství. Chudí a opuštění lidé ji mají rádi, pomáhá a stará se, jak kdo potřebuje. Je ke všem milá, Ludu-milá, je to Ludmila! Láscce k Bohu učí i své děti, Spytihněva a Vratislava. Když se pak stane babičkou, vychovává ve víře a s láskou i své vnuky Václava a Boleslava...

Děti, to je jen začátek krásného příběhu o statečné kněžně a babičce svaté Ludmile. Víc vám neprozradím. Letos v září uplyne 1100 let od její smrti. Už v létě se chystají na mnoha místech naší republiky velké oslavy. Stavitelé, výtvarníci, filmaři i spisovatelé nám svými pracemi chtějí přiblížit její krásu a svatost. Je na vás, kam se vydáte dál pátrat po jejích stopách a kolik zajímavého o jejím životě objevíte. Máte na to celé prázdniny. Rodiče, babičky a dědečkové vám jistě pomůžou.

Do redakce nám pak nezapomeňte poslat obrázky a napsat, co se vám na první české svaté kněžně líbí. Na podzim všechno vzadu v kostele vystavíme.

Spisovatel Oldřich Selucký pro vás napsal o moudré a laskavé kněžně knížku „Ludmila“. Dozvíte se v ní mnoho zajímavého. Právě se tiskne. V červnu si ji můžete koupit i u nás ve farnosti.

Ahoj a hezké prázdniny!!!

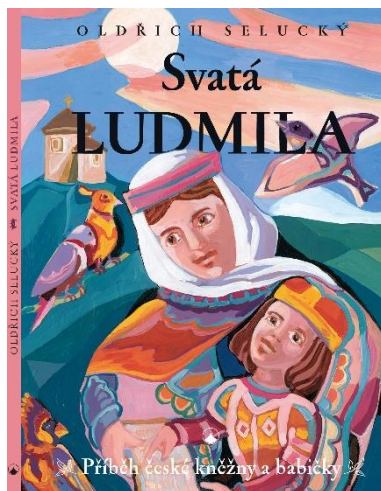
■ ■ CO SE CHYTÁ PRO DĚTI

■ Pouť k Pražskému Jezulátku

V pondělí **14. června** na poděkování za uplynulý školní rok. Od 16 hodin zde bude P. Karel sloužit děkovnou mší svatou. Sraz před farou v 15 hodin nebo v 15.50 před kostelem Panny Marie Vítězné v Karmelitské ulici. Po mši svaté dostanou děti, které chodí na náboženství, i ti on line, vysvědčení. Doprovod dětí od strašnické fary a zpět bude zajištěn.

■ Letní farní tábor

Až moc dlouho jsme se neviděli. A o to více se na vás těšíme, děti! Zveme vás na letní tábor. Letos se koná v termínu **26. 7. – 6. 8. 2021**. Vyrazíme do Desné v Jizerských horách. Malí pamětníci můžou vzpomenout, byli jsme zde před pár lety. Těšíme se na každého dobrodruha, který s námi vyrazí.

Psát podrobně o životě kněžny Ludmily, svatořečené nejspíše roku 1143 nebo 1144, na stránkách zpravodaje není jistě potřeba, ostatně základní fakta jejího života zmiňuje Otec Karel v úvodníku. Věnujme se tedy dále akcím pořádaným na počest naší první světice.

Letošní 1100. výročí smrti sv. Ludmily realizuje spolek „Svatá Ludmila 1100 let“, který zaštiťuje oslavy a všechny akce zaměřené na připomínku odkazu sv. Ludmily, které proběhnou na národní i mezinárodní úrovni. Vizi spolku a stejnojmenného projektu Svatá Ludmila 1100 let je propojovat svatoludmilská místa (nejen) v České republice a pečovat o odkaz sv. Ludmily, jeho uchování, šíření a prezentování široké veřejnosti, aby v roce 2021 došlo k důstojnému uctění a připomenutí její mučednické smrti. Poslání naplňuje skrze kulturní, společenské, odborné a duchovní aktivity, jako svatoludmilské poutě, vydávání publikací, pořádání výstav a další. Všechny aktivity spolku směřují k posílení úcty ke sv. Ludmile, podpoření národní identity současné společnosti a k vytváření hodnotnějšího kulturního a životního prostředí pro současné generace.

Tady je několik upoutávek z bohaté nabídky akcí tohoto jubilejního roku.

- Putovní výstavu **Kněžna svatá Ludmila 2021** je možné v Praze vidět v červnu a červenci na Náměstí Míru, v srpnu pak ve Valdštejnské zahradě. Na Tetíně v kostele v dubnu až červenci, následně v srpnu až říjnu v Senátu v Mytologické chodbě.
- Akademie věd České republiky, ve spolupráci se spolkem Svatá Ludmila 1100 let pořádá na Národní třídě (Akademie věd ČR - Galerie Věda a umění, Národní 3) **výstavu o kněžně, světici a matce národa Ludmile** od 20. 5. do 30. 7.
- Spolek zve dále na **poutě z Mělníka na Tetín**. Poutě je rozdělená do 11 etap, podrobnosti najdete na webových stránkách spolku. Stejně jako instrukce k cyklopouti, kterou pořádá Orel Uherský Brod nebo k putování z Velehradu na Tetín. <http://www.svataludmila.cz/svata-ludmila>
- Další z možností je **Prázdninové putování rodin se sv. Ludmilou**. Navštivte během prázdnin místa ve svém okolí, kde ji uctívali naši předkové, kde je vyobrazena nebo kde jsou po ní pojmenované charitní či sociální služby. Během letního projektu se dozvíte spoustu zajímavostí z jejího života, uvidíte ji znázorněnou na obrazech či vitrážích. Na některých zastávkách najdete přímo sochu svatě Ludmily, jinde bude zobrazena nějaká spojitost jako například křest knížete Bořivoje a nebo si prohlédnete vzácný dar – Palladium země české. Občas vás zavedeme i na místo spojené s úctou jejího vnuka – svatého Václava a kdo chce zažít dobrodružství, může se zapojit do rodinné soutěže. Prázdninovým putováním vás bude provázet příběh „Babička“ o svatě Ludmile od spisovatele Ivana Renče.
- Vyvrcholením oslav pak bude **Národní svatoludmilská poutě na Tetíně**. Na Tetíně Vás čeká bohatý program a mimo jiné také tradiční sraz Bořivojů a Ludmil. 18.9. až 19.9.2021

- V Praze se budou ke cti sv. Ludmily 16. 9. konat dvě **mše svaté**, v bazilice sv. Jiří na Pražském hradě v 17 hod., a na Náměstí Míru v kostele svaté Ludmily (asi 16.30).
- A na Náměstí Míru můžete zavítat 14. září na **svatoludmilský jarmark** pořádaný Pražskou diakonií. Čeká vás bohatý program a mnoho dalších zajímavých možností.

O životě kněžny je natočeno i několik dokumentů, které můžete shlédnout na internetu:

- Den, kdy byla zavražděna svatá Ludmila – <https://www.televizeznam.cz/video/slavnedny/den-kdy-byla-zavrazena-svata-ludmila-15-zari-152407>
- Světci a svědci – <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10123417216-svetci-a-svedci/207562211000009-svata-ludmila/>
- Dvoji život knížete Václava – <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10116641912-dvoji-zivot-knizete-vaclava/>
- Ludmila a její lidé – <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1185258379-cesty-viry/219562215500004-ludmila-a-jeji-lide/>
- Sv. Ludmila a tumbly českých svatých – https://youtu.be/3MSC_NkrrHU
- Ludmila: Kněžna a světice – https://youtu.be/c7c23F_LuB4

Poslední dvě zmiňovaná videa jsou přednášky připravené spolkem, z čehož druhá, Dr. Izdného, je o knize vydané v únoru tohoto roku. Kniha je přehledným souhrnem poznatků o Ludmile, její době, ale také o „druhém životě“, který vstupuje již do dvanáctého století svého trvání.

Putovní ikona

Ikona „Sv. Ludmila - Matka věřících české země“ byla vytvořena k jubileu 1100 let od mučednické smrti svaté Ludmily, první české světice, aby v Roce svaté Ludmily putovala farnostmi v České republice. Putování ikony může přispět i k obnově naší víry a to po celý rok 2021. Věřme, že přímluva svaté Ludmily, která stála na počátku křesťanské víry v naší zemi, dokáže vyprosít našemu národu svornost, jednotu, návrat k Bohu a vítězství dobra a spravedlnosti. Ikona byla požehnána na Levém Hradci a v bazilice sv. Jiří, aby se z těchto míst „rozběhla“ po celé vlasti s poselstvím víry a modlitby.

V naší farnosti budeme moci ikonu vidět **11. až 24. října**.

Od autorky Kateřiny K. se dovídáme, že se jedná o dřevěnou desku 40 x 50 cm. Žlutková tempera, pigmenty, zlato, palladium.

Každá ikona světce je ikonou Ducha svatého, který zobrazenou osobu přivedl ke svatosti. Na ruských ikonách je často napsáno místo svatý slovo prepodobnyj, což odkazuje na to, že se světec nějak podobá Kristu, že je v něm viditelný obraz Boží.

Svatá Ludmila byla kněžna, paní velkého dvora, proto má na sobě bohatě zdobený šat. Na konci života se stáhla do ústraní, proto jsou její hlava a ramena zahaleny bílým šálem. Šátek kolem krku připomíná její mučednickou smrt.

Současně můžeme na oblečení Ludmily vidět barevnou symboliku. Červený plášť ukazuje na mučednictví, a současně symbolizuje Boží milost. Spodní šat je modrý, na ikonách představuje Ludmilino lidství. Bílý šál kolem hlavy ukazuje na její čistotu, koruna na hlavě je jednak symbolem toho, že byla kněžna, ale současně také ukazuje na korunu slávy, kterou obdržela od Krista.

Svatá Ludmila drží v ruce kostel na Levém Hradci, který společně se svým manželem Bořivojem založila. Kostel je zasvěcen sv. Klimentovi, čtvrtému římskému papeži, jehož ostatky přinesli Cyril a Metoděj. Kostel byl založen mezi lety 882-884 a stal se prvním centrem křesťanství v Čechách. Na ikoně je jeho současná podoba, jen věž kostela je stylizovaná s použitím pravidel obrácené perspektivy používané pro zobrazování budov na ikonách. Zobrazení současné podoby kostela nám může připomínat, že svatá Ludmila není jen světice minulosti, ale může promlouvat i k současné době a současným lidem.

Antifona svatá Ludmila 1100 let

zpívá se 2x ve vysokém tempu - poprvé cantus firmus (soprán), podruhé všechny hlasy

TYS PRAVÁ MATKA VĚŘÍCÍCH ČESKÉ ZEMĚ, VZEŠLAS JAKO HVĚZDA JITŘNÍ
OHLAŠUJÍCÍ PŘÍCHOD SLUNCE SPRÁVEDLNOSTI, JÍMŽ JE KRISTUS

A SVĚTLEM VÍRY ZAHÁNÍŠ TEMNOTY, Ó SVATÁ LUDMILO!

T. P. METODĚJ
N. J. GORAZD

Oroduj za nás svatá Ludmilo, aby nám Kristus dal účast na svých zaslíbeních.

Modleme se:

Pro zásluhy a na přímluvu svaté mučednice Ludmily pomáhej nám, Bože, ať jdeme vytrvale v jejích stopách, ať jsme pevní ve víře a bohatí dobrými skutky. Skrže Krista, našeho Pána. Amen.

Prosebná modlitba ke svaté Ludmile

Naše svatá kněžno Ludmilo, tys odmítla temnotu pohanské modloslužby, když jsi poznala světlo Kristova evangelia. Poučena svatým učitelem Slovanů ses rozhodla upevnit víru Kristovu ve své zemi a v srdcích svého lidu. Když se proti tvé snaze pozvedlo nepřátelství, ty ses nezalekla, ale do posledního dechu jsi pevně hájila svaté Boží poznání. Proto se klaníme tvé statečnosti, oslavujeme tvou věrnost a v zkroušenosti našich duší voláme:

Vyprošuj našemu národu svornost, jednotu, návrat k Bohu a vítězství dobra a spravedlnosti.

Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Z řeckokatolického Akhatistu k svaté kněžně Ludmile

Litanie ke svaté Ludmile

Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.

Kriste, smiluj se. Kriste, smiluj se.

Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.

Bože, náš nebeský Otče, smiluj se nad námi.

Bože Synu, Vykupiteli světa,

Bože Duchu Svatý,

Bože v Trojici jediný,

Svatá Ludmilo, oroduj za nás.

První křesťanská česká kněžno,

Svatým Metodějem pokřtěná,

Vévody Bořivoje manželko bohabojná,

Kněžno bedlivá duchovního i tělesného blaha svých poddaných,

V kajícnosti žijící,

Bohu v modlitbách a sebezáporu věrná,

Pro svou štědrost k chudým slavená, a proto věhlasná,

Mnohými strastmi v rodině zkoušená,

Zakladatelko křesťanských chrámů,

Zbožná vychovatelko vnuka Václava,

Pronásledovaná svou snachou Drahomírou,

Z Prahy vypuzená a na Tetíně o svou spásu usilující,

Najatými vrahy přepadená a udušená,

Do Prahy pak slavnostně přenesená,

V chrámu svatého Jiří pohřbená,

Služebnice Boží věrná,

V strastech a soužení trpělivá,

Perlo zbožnosti předrahá,

Matko českého národa milá,

Mučednice slavná,

Naše orodovnice mocná,

Blahoslavená pro svou duši chudého, oroduj za nás.
Blahoslavená pro své slzy,
Blahoslavená pro svou tichost,
Blahoslavená pro svou žízeň po spravedlnosti,
Blahoslavená pro své milosrdenství,
Blahoslavená pro své čisté srdce,
Blahoslavená, která jsi šířila pokoj,
Blahoslavená, která jsi byla pronásledovaná,
Blahoslavená, která máš hojnou odměnu v nebesích.
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
Ruka Páně tě posílila, proto budeš blahoslavena na věky.

Modleme se:

Bože, který jsi svatou Ludmilu ze stolce pozemské vlády povýšil na trůn věčné slávy, uděl nám, prosíme, na její přímlovu, abychom všechny zkoušky, kterými nás tvá nevyzpytatelná Prozřetelnost navštíví, trpělivě snášeli, a tak dosáhli nebeské slávy. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

O malování ikon obecně

Snad se vám článek od autorky putovní ikony sv. Ludmily bude líbit jako nám. Možná někdo z vás zkusil ikonu namalovat (vlastně napsat) nebo po přečtení zkusí? Nechcete se podělit o zkušenost v příštím zpravodaji?

Původně ikony měly své místo hlavně ve východní církvi, ale v poslední době krásu ikon vnímají věřící i v jiných církvích. Ikona je spojena s liturgií, proto bývá posvěcována. Ve východní církvi bývá po 30 dní vystavena v kostele k úctě věřícím, v katolickém prostředí se posvěcuje zpravidla položením na oltář při eucharistické bohoslužbě.

Když hledíme na ikonu, je to jako bychom hleděli do okna a vyhlíželi příchod návštěvy. Když už návštěva přijde, nemusíme hledět z okna, ale máme se radovat z příchodu návštěvy. Ikona už je zbytečná, když můžeme přebývat v přítomnosti Nejsvětější Trojice.

Ikona má být použita k modlitbě, správně by se neměla prodávat ani vystavovat v muzeu. Autor ikony je anonymní, vlastně by se měl co nejvěrněji držet předlohy, kterou vytvořil někdo na základě vedení Ducha svatého. Teprve zkušený ikonopisec seznámený s pravidly psaní ikon může vytvořit novou ikonu. V pravoslavné církvi existují i přísná pravidla pro život ikonopisce, nemůže jím být někdo, kdo nežije svatým životem.

Zobrazení na ikoně není realistické. Perspektiva ikon není taková, jako jsme zvyklí, někdy se tomu říká obrácená perspektiva. Úběžníky se nesbíhají dozadu, ale dopředu, aby vtáhly toho, kdo stojí před ikonou, do obrazu. Není to proto, že by umělec neznal zákony perspektivního zobrazení a neuměl zobrazit realitu, ale proto, že tím chtěl vyjádřit něco jiného, než pouhé zobrazení zákonitostí tohoto světa.

Na ikoně nejsou stíny, není zde obloha. Světlo má vycházet z tváře a šatů, jakoby zevnitř.

Jako pozadí se používá nejčastěji zlato. Při malování se postupuje od nejtmaších ploch k nejsvětlejším postupným přidáváním prosvětlení.

Popis ikony je její nedílnou součástí. Bez nápisu označujícího osoby na ikoně nebo název scény by ikona nebyla dokončena. Kromě církevní staroslověnštiny se používá pro popisy také řečtina, latina, hebrejštiny a moderní ikony často mají popis v současných jazycích. Popisy bývají různě stylizovány, obsahují zkratky a různě pospojovaná písmena, největší dokonalosti ve stylizaci popisů dosáhla církevní staroslověnština.

Ikona je orámována tenkým červeným rámečkem, což je symbol beránkovy krve (Ex 3,14). Připomíná noc, kdy před tím, než Izrael vyšel z Egypta, měl Boží lid pomazat veřeje krví zabitého beránka. Tato krev chránila Izraelity před andělem smrti. Takže červený rám také chce říci, že ikona přináší Boží ochranu všem, kdo jsou v domě.

Tvorba ikony

Proces tvorby ikony je ritualizován a mezi po sobě následujícími kroky je třeba dodržovat časové rozestupy. Každému kroku je možno přiřadit jeho teologický význam, takže se tvorba vlastně stává modlitbou a rozjímáním.

Na mnoha místech je možno se dočíst, že ikony se nemalují, ale píší. Pravděpodobně tento pohled vznikl z ruského slova „písať,“ což ale znamená i malovat. Má to hezký přesah k rozjímání, na ikonu je možno hledět jako na jiný způsob vyjádření Písma svatého. Písmo však není jediným zdrojem našeho poznání Boha, stejně jako ikona nečerpá veškeré své zdroje z Písma, ale z celé tradice Církve.

Začíná se přípravou dřevěného podkladu. Nad dřevem můžeme rozjímat o stromu života, stromu poznání dobrého a zlého nebo o dřevě kříže, na kterém zemřel Spasitel. Na připravené prkno se napíše modlitba, která pak už zůstane navždy skrytá v ikoně. Přes dřevo se kličem nalepí bavlněné nebo lněné plátno, na to se nanáší v mnoha vrstvách levkas, což je směs křídly a kliču s kapkou olivového oleje. Tento podklad je počátkem tvoření, na který se přenesou obrysy ikony. Jednobarevné obrysy mohou symbolizovat Starý zákon, nanášení barev do prázdných ploch pak Nový zákon.

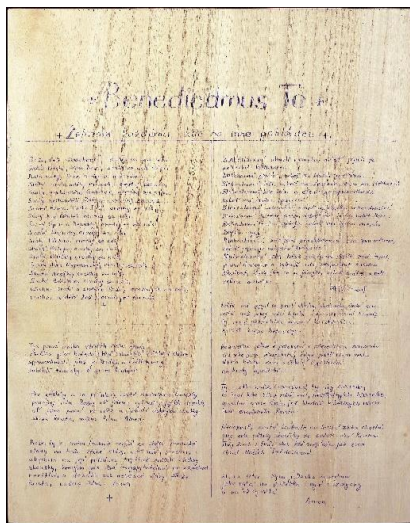
Na místa, která se budou zlatit, se nanese poliment, podklad pro zlatení z jemné hlínky. Hlínka svou barvou i povahou připomíná hlínu, ze které byl člověk stvořen.

Na poliment se pokládá zlato, buď roztokem vody a lihu, nebo je možno poliment aktivovat dechem, což připomíná, jak Bůh vdechl člověku život. Zlato je pak možno na některých místech leštit do zrcadlového lesku.

Na ikoně sv. Ludmily bylo použito jako pozadí palladium, což je vzácný kov stříbrné barvy, ale na rozdíl od stříbra na vzduchu nečerná.

Na nanášení barev se používá technika žlutkové tempéry a práškové pigmenty. Pigmenty jsou nejčastěji přírodní země a hlínky, ale také třeba drcené drahé kameny.

Vlastní malování ikony začíná vyznačením červeného ohraničení svatozáře, které se nazývá alfa. Používá se k tomu kruzítko, svatozář je tvořena dokonalou kružnicí, která odkazuje na dokonalost Boží.

Další fází je zbarvení všech ploch ikony nejtmaší barvou, která na těchto plochách bude. Této fázi se říká rozkryš neboli otevření ikony. Při pokládání barvy se používá metoda petit lacs neboli plavů. To znamená, že naředěnou barvu nanášíme štětcem, který se vlastně nedotýká povrchu ikony, pouze kapilárními silami rozšiřuje jezírko tvořené vodou s pigmentem a žloutkovou emulzí. Takovým způsobem se plocha zaplní barvou a nejsou viditelné tahy štětcem. Tvůrce ikony ale v tomto případě nemůže zcela ovlivnit výsledný efekt, někde se usadí pigmentu více, někde méně. Tato fáze tvorby může připomínat prvotní chaos, do něhož další kroky vnáší řád.

Následuje několik kroků prosvětlování ikony. Nanášení světel má také teologickou interpretaci. První prosvětlení odpovídá přirozenému světlu, druhé světlu rozumovému, duševnímu a třetí světlu duchovnímu. Každé z těchto tří fází prosvětlování ikony je zakončeno plavem, to znamená nanesením velmi zředěné temperry v transparentní vrstvě. Poslední prosvětlení se nazývá oživky, je zpravidla tvořeno krátkými ohraničenými tahy čistě bílou temperou, podle pravoslavné teologie má připomínat nestvořené světlo, které viděli apoštolové na hoře Tábor.

Malování ikony je zakončeno namalováním bílého kruhu kolem svatozáře, kterému se říká omega. Posledním krokem vlastní tvorby před požehnáním ikony a jejím použití k modlitbě a rozjímání je lakování, což připomíná pomazání olejem, naše biřmování a pomazání na kněze, proroka a krále.

Umístění ikony a péče o ni

Ikona je víc než jen umělecké dílo, je to okno do nebe, které má pomáhat k vytvoření osobního vztahu mezi tím, kdo na ikonu hledí a tím, kdo je na ní zobrazen.

Nejllepší je ikonu umístit ve výši očí na policičku nebo domácí oltář na stojánek. Zvyk umísťovat ikony na stojánek pochází z doby, kdy nebylo zvykem mít pověšené obrazy v rámech. Přesto má tato ikona na zadní straně otvor, za který je možno ji i pověsit na vhodně velký a dostatečně pevný hřeb.

Povrch ikony se snadno poškrábe, proto by neměl přijít do styku s tvrdými předměty. Ikona je nalakovaná lakem, který je rozpustný v organických rozpouštědlech, takže např. alkoholová dezinfekce by lak mohla rozpustit. V současné covidové době se považuje za bezpečnou dobu pro vydezinfikování dvoudenní karanténa.

Kateřina K.

■ ■ ■ PROGRAM FARNOSTI NA ŠKOLNÍ ROK 2021/2022

Bohoslužby v našem kostele	pondělí–pátek	18.00
	sobota	7.00, 18.00
	neděle	7.00, 9.00, 10.30, 18.00
Příležitost ke svátosti smíření	půl hodiny přede mši sv. nebo dle domluvy	
Návštěva nemocných	dle domluvy s knězem	
Živý růženec	první pondělí v měsíci po mši sv.	
Adorace se zpěvy z Taizé	třetí pátek v měsíci po mši svate	
Výuka náboženství	předškolní děti	úterý 16.00
	1. – 2. třída	pondělí 16.00
	2. – 3. třída	úterý 16.00
	4. – 5. třída	středa 16.00
	6. – 9. třída	čtvrtek 16.00 (od října)
Příprava dospělých na křest	po dohodě s knězem	
Příprava dětí ke svatému přijímání	Kromě výuky náboženství začne kurz od jara v pátek odpoledne spolu s rodiči.	
Příprava na biřmování dospělých	po dohodě s knězem	
Příprava na svátost manželství	dle domluvy s knězem; je nutné se dohodnout nejméně tři měsíce předem	
Křest dětí – příprava rodičů	příprava a termín dle domluvy s knězem	
Farní knihovna půjčuje	1. středa v měsíci	16.45 – 17.45
	neděle	10.00 – 11.30
	1. neděle v měsíci	8.00 – 11.30 v kavárně
Skupina KAAOKAZHATIA	zkoušky v neděli od 9.30	
Dětská schola (Malá Kalča)	zkoušky v pondělí odpoledne	
Chrámový sbor Cantus amici	zkoušky v pondělí od 19.30	
Mateřské centrum	pondělí a středa od 9.30 do 12.00	
Setkání seniorů	každé druhé úterý v měsíci od 9.30	
Vycházky seniorů	4. úterý v měsíci dle dohody	
Farní kavárna	neděle 8.00 – 11.00	
Úklid kostela	pondělí od 13.00	

Srdečně zveme další farníky k zapojení se do farního života. Zvláště uvítáme všechny, kdo by byli ochotni nabídnout pomocnou ruku – v knihovně, ve schole, ve farní kavárně, při úklidu kostela.

Římskokatolická farnost u kostela Neposkvrněného Početí Panny Marie

Když v den Letnic Duch naplnil učedníky, nebyl to začátek daru, ale dovršení toho, co už vlastnili. Všichni proroci, patriarchové, kněží a svatí muži, kteří žili před učedníky, už prožili dotek téhož Ducha. Odted' je Kristovo království otevřeno všem, kdo věří v Ježíše. Klidně můžeme nazývat církev „svátostí Ducha“, protože církev plní své poslání, které jí svěřil Kristus, pomocí Ducha svatého. Duch, který působil v Ježíši, jedná v nás všech.

...bez Ducha svatého nemůžeme být opravdovými křesťany. Můžeme být křesťanskými filozofy, můžeme být křesťanskými teology, ale ne pravými křesťany. Být pravým křesťanem znamená být Ježíšovým učedníkem. A následovat Ježíše je možné pouze z moci, kterou dává Duch svatý.

Jedině Duch nás přivádí k Ježíši a pouze Ježíš nás přivádí k Otcí.

(E. Vella – Duch svatý – Pramen života)

Vydává farnost u kostela Neposkvrněného početí Panny Marie

Praha – Strašnice

Ke Strašnické 1000/10, 100 00 Praha 10

tel.: 274 782 480

e-mail: k.koci@gmx.com

www.farnoststrasnice.cz

zpravodaj@farnoststrasnice.cz